

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

Plesno izražanje

IZREDNI ŠTUDIJ 2011/2012

1. letnik

Larisa Čavar

SEMINARSKA NALOGA

e-mail naslov: larisa.cavar@gmail.com

telefon: 031 803 816

maj 2012

KAZALO

1. POROČILO IZ PRAKSE	4
1.1 VODENE VIZUALIZACIJE	6
1.2 MASAŽE IN SPROSTITVE	8
1.3 JOGA ZA OTROKE	9
1.4 TIBETANČKI	11
1.5. GIBALNE IN RAJALNE IGRE	12
1.6. POTEK PLESNIH ZAPOSLOSTEV IZ RDEČIH MAP (Gjud, A., Kroflič, B., Vovk Pezdir, A., 1984)	15
1.7. GIBALNA ZGODBA	16
1.8. NARAVOSLOVNA TEMA	18
1.9. PLES S SPODBUDO VONJA IN OKUSA	20
1.10. PLES Z ROZETO	21
1.11. BANS	21
1.12. 5 RITMOV	23
1.13. PLES OB KLASIČNI GLASBI	24
1.14. PLES OB AFRIŠKI GLASBI	25
1.15. MALI INSTRUMENTI KOT SPODBUDA ZA PLES	26
1.16. REKVIZITI KOT SPODBUDA ZA PLES	27
1.17. KOREOGRAFIJA RECITACIJE Z VPRAŠANJI IN POTEKOM PLESNE ZAPOSLOSTVE	29
1.18. IGRE ZAUPANJA IN SODELOVANJA (po Helen Payne)	30
1.19. KAKO?	31
1.20. PLEŠEM!	32
1.21. ČAROBNE KARTE	33
1.22. IZ ALBUMA S FOTOGRAFIJAMI	34
1.23. POKLICI, ORODJA IN PREDMETI	35
1.24. ISKANJE DRUŽINE	36
1.25. OBRED, PRAZNOVANJE S PLESOM	37
1.26. POTEK UČENJA PESMICE S KRETANJEM	38
1.27. DREVESA KOT SPODBUDA ZA DOMIŠLIJSKO ZGODBO IN PLESNO USTVARJANJE	38
2. DODATNE NALOGE	40
2.1. OGLED VIDEO POSNETKA NORVEŠKI VRTCI	40
2.2. KOMENTAR MISELNEGA VZORCA DANAŠNJEGA TIPA UČENJA: RSA Animate – Changing Education Paradigms , Sir Ken Robinson	41
2.3. VIDEO UPOR/RESISTANCE (2011): URŠA RUPNIK	42

2.4.	FANTAZIJSKA ZGODBA ZA DREVESA ZA DOMIŠLIJSKE ZGODBE	42
2.5.	OGLED PREDSTAVE: GISELLE	42
2.6.	DIPLOMSKA NALOGA: Natalija Pek (2011) <i>Vpliv ustvarjalnega giba na hipoaktivne učence</i>	43
2.7.	VIDEO DVEH FANTOV V POVEZAVI S KARTICAMI PLEŠEM!.....	43
2.8.	ALBUM S SLIKAMI	44
2.9.	ZEMLJEVID STOPAL.....	47

1. POROČILO IZ PRAKSE

Celotna praksa je bila izvedena v homogeni skupini 1. starostne skupine z otroki, starimi 1–2 leti. Otroci so v vrtcu prvič in imajo relativno malo izkušenj s plesom, gibanjem in petjem zunaj primarne družinske celice. Njihovo spoznavanje s temi prvinami tako poteka enakovredno, brez večjih razlik v predznanju.

Zaradi pomanjkanja časa, usklajevanja dela z vzgojiteljico in nekaterih težjih nalog, sem posamezne dejavnosti izvedla v družinskem krogu z mojima hčerkama, starima 5 in 3.5 let. Izvajanje različnih dejavnosti je popestrilo naš vsakdan, uspešno sem preizkusila nove pristope k težavnemu vedenju, konfliktom in preutrujenosti, kar je pozitivno vplivalo na domače vzdušje. Predvsem pa sem postala pozorna na to, da ni ves čas samo neko hitenje, saj je tako življenje veliko manj stresno za celo družino. Zjutraj raje vstanemo 15 minut prej, kar nam omogoča bolj umirjen ritem, če se le da, pa pred odhodom od doma skupaj preživimo nekaj minut bodisi ob jogi, masaži ali vodeni vizualizaciji ter na ta način pozitivno začnemo dan.

Časovna analiza

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
VV	10	8	8	6	7	6	6	8	9	6						
Masaže	10	8	15	12	9	10	16	15	10	10						
rajalne in gibalne igre	10	14	8	15	12	18	5	9	10	16	15	10	8			
Joga	15	10	10	10	14	15	10	8	9							
tibetančki	15	10	10	12	15	10	8	8	9							
Bans	8	10	10	8												
pesmica s kretanjem	8	8	9	10												
gibalna zgodba	10	9	8	6	9	10										
igre zaup. in sodelov.	10	15	10	14												
afriška glasba	10	14	15	14												
5 ritmov	25	20	18	25												
z rekviziti	20	20														
dramatizirana poezija	30	20														
z malimi inštrumenti	15	10														
Obred	5	6														
čarobne karte	15	16	14													
kako?	5	5	8	6	10	15										
plešem!	15	14	10	8	10	8										
iskanje družine	10	15	8													
iz albuma s fotograf.	20	25														
Poklici	20	20														
orodja in predmeti	20	20														
2 temi iz rdečih map	25	15														
Naravoslovje	20	25														
Okus	15															
Vonj	15															
Rozeta	10	12	10													
Drevesa	25	15	18													
klasična gl.	10	8	5	8	10	10										

1.1 VODENE VIZUALIZACIJE

Cilji:

- umiritev otrok
- sproščanje otrok
- spodbujanje domišljije

Vodene vizualizacije (Schmidt, G., Vodena vizualizacija, 2012):

- Sem metulj, str. 6
- Letimo, str. 9
- Svet tišine, str. 13
- Dežela živali, str. 17
- Potovanje z balonom, str. 22
- Smo ribice, str. 27
- V topli postelji, str. 29
- Živali v gozdu, str. 31
- Pomladni dan na travniku, str. 37

Avtorska vodena vizualizacija: PTIČKI

Uležemo se na hrbet in zapremo oči. Umirimo se in dobro poslušamo.

Smo ptički, letimo visoko na nebu, mahamo s krili in veselo čivkamo. Letimo med drevesi in oblaki. Sonce sije in toplo je. Veseli smo.

Spustimo se nižje in med drevesi iščemo ptičje hišice, ker smo lačni. Naši kljunčki komaj čakajo, da pozobajo nekaj slastnih semen.

Srečamo punčko, ki je z dedkom ravno prinesla semena za ptičke. Spustimo se k njej in pristanemo na njeni dlani. Punčka nas poboža in se nam nasmehne.

Odpremo oči in poslušamo, ali slišimo kakšnega ptička.

Kin. čutilo	●	●	●
Vid	●	●	●
vonj			
okus	●		
sluh	●		
Tip	●	●	

Evalvacija:

Pri izbiri vodenih vizualizacij sem bila pozorna na dolžino ter vsebino, za katero sem želela, da je otrokom čim bolj razumljiva, poznana in domača, zato da se lahko otroci nemoteno potopijo v domišljjski svet. Najbolj sem se zanašala na njihovo poznavanje in izkušnje z živalmi in naravo, najbolj abstraktna pa je bila za otroke vsebina potovanja z balonom.

Pred izvajanjem sem imela pomisleke, kako bodo otroci sploh razumeli samo idejo vizualizacije, nato pa sem se odločila enostavno poskusiti. Povabila sem jih k sebi in skupaj smo se ulegli na blazino in na tla (posameznih blazin ni na voljo). Trije starejši otroci so od samega začetka lepo sledili navodilom in trdno mižali skozi celotno pripoved, medtem ko so ostali izmenično mižali in gledali, nekaj pa jih je samo opazovalo dogajanje. Nisem vztrajala pri doslednem upoštevanju navodil, temveč sem jih pustila, da se postopoma seznanijo s potekom dejavnosti. Pustila se jih tudi, da so se namestili po želji, ker se mi je zdelo, da sami vedo, kako jim je najbolj udobno. Bližina drugega otroka jih po moji oceni ni motila.

Po večkratnih ponovitvah so otroci že vedeli, kaj jih čaka, in večina je z veseljem sodelovala, nekaj pa se jih je posvetilo drugim dejavnostim. Tudi prostor so si lažje izbirali. Po končani izvedbi sem skušala z odprtimi vprašanji izvedeti več o njihovem doživljanju. Starejši otroci so navdušeno pripovedovali, vendar so bili to dejanski izseki iz njihovih izkušenj, ki so jih aplicirali na temo zgodbe. Pozornost sem posvetila tudi različnim kinestetičnim čutilom. V pogovoru so potrebovali veliko vodenja.

Vodene vizualizacije so se izkazale kot dobrodošel odmor med dejavnostmi in deli dnevne rutine, največkrat sem jih izvajala po zajtrku. Menim, da bi jih bilo koristno uporabiti tudi pred kosilom, kar sem predlagala tudi vzgojiteljici, vendar je čas pred kosilom zelo stresen zaradi hitrega tempa in velike količine nalog (oblačenje, odhod na igrišče, vrnitev nazaj, slačenje, umivanje, previjanje, obed ...). Prav zaradi tega bi bila umiritev pred obrokom po mojem mnenju zelo koristna, a bi jo bilo potrebno posebej načrtovati in umestiti v dnevno dogajanje, da ne bi zmanjkalo časa. Žalostno – kratka vodena vizualizacija namreč ne potrebuje več kot 10 minut časa vključno s skupno refleksijo.

1.2 MASAŽE IN SPROSTITVE

Cilji:

- umiritev otrok
- sprostitvev otrok
- zavedanje lastnega telesa

Masaže in sprostitve (Schmidt, G., Igre: masaže in sprostitve za otroke, 2008):

- Cestni valjar (str. 5)
- Daj, da te narišem (str. 5)
- Dež (str. 6)
- Gnetenje testa (str. 8)
- Pirhi (str. 16)
- Ploha (str. 16)
- Pometano (str. 17)
- Risanje na hrbet (str. 20)
- Vreme 1 (str. 27)

Evalvacija:

Masaže sem v skupini uvajala postopno, največkrat po zajtrku, če nam je le uspelo pa tudi pred kosilom. Vsako masažo sem najprej pokazala enemu paru, drugi pa so opazovali. Ko so videli, da otroka počneta nekaj zanimivega in da jima je všeč, so sami prišli bližje tudi drugi in želeli poskusiti.

Ko so otroci vaje usvojili, sem lahko uporabila tudi skupinske masaže, npr. Risanje na hrbet smo izvedli v sklopu simbolne igre, ko so otroci pripravili stole enega za drugim in se tako odpeljali k babici. Položaj otrok je bil ravno pravi, da so lahko risali risbo na otroka, ki je sedel pred njimi. Tudi Dež se je izkazal kot zelo simpatična masaža v večji skupini.

Otrokom so masaže všeč. Nekateri potrebujejo več časa, da se privadijo občutku dotika drugega in so lažje izvajalci kot prejemniki masaže, kar pomeni, da poteka pri njih navajanje bolj postopoma. Vse otroke sem povabila k izkušnji, vendar ob zavrnitvi nisem vztrajala, temveč sem jih pustila, da zgolj opazujejo, kar se je dokaj hitro obrestovalo.

Menim, da izvajanje masaž nadvse pozitivno vpliva na splošno klimo v skupini. Spodbuja navezovanje stikov med otroki ter zavedanje o sebi kot posamezniku, ki je del večje skupine. Pomemben je tudi občutek sprejetosti in pripadnosti. Prav tako je ključnega pomena spoznavanje svojega telesa v odnosu do drugih teles.

1.3 JOGA ZA OTROKE

Cilji:

- umiritev otrok

- sprostitvev otrok
- zavedanje lastnega telesa

Evalvacija:

Izvajanja joge sem se lotila malo težje, ker nisem vedela, kako bodo to obliko dejavnosti otroci sprejeli.

Za začetek sem z otroki ob pogovoru naredila zemljevid dlani in stopal (Schmidt, G., Začetni program joge za otroke, 2008, str. 8, 9), pri čemer sem njihovo pozornost usmerila k občutenju telesa in njegove teže, kar je zahtevalo precej koncentracije. Po svojih močeh so otroci obrisali dlani in stopala, kar jih je zabavalo. Pri obrisu sem pomagala le najmlajšim. Nato je vsak po svoje obrise še porisal (navodilo je bilo, naj pobarvajo tam, kjer najbolj čutijo dlan oziroma stopalo). Ta aktivnost je bila uspešna, sodelovali so vsi otroci.

Naslednji korak je bil igra A, e i, o, u (prav tam, str. 11). Z otroki smo se posedli v krog, nato pa sem jih povabila, naj čim dlje in čim glasneje vokalizirajo omenjene glasove. Vokalizacijo smo ponovili večkrat, nato pa sem jih vprašala, ali kaj čutijo, ko se oglašajo. Starejši otroci so postali bolj pozorni. Oglašali smo se po tiho in nato vse glasneje ter opazovali razliko. Povedala sem jim, da je tudi njihovo telo inštrument. Igra je otroke pritegnila, zato smo oglašanje večkrat ponovili in pri tem zamenjali tudi položaj – ulegli smo se na hrbet, vstali in se ponovno usedli.

Spoznavanje elementov joge je potekalo bolj individualno oz. v majhnih skupinah po 2–4 otroka. Ostali otroci so bodisi opazovali in se priključili v kasnejših ponovitvah bodisi jih joga ni pritegnila. Izvedli smo položaje Gora, Drevo, Trikotnik, Mačka, Ptica, Plug in Metulj. Pri Plugu sem otroke vodila jaz, bila sem skrajno pozorna na njihovo odzivanje in ob najmanjšem znaku neugodja sem prenehala, ker nisem želela, da tovrstno aktivnost povežejo z neprijetni občutki. Pri Ptici so otroci ostali pri drugem položaju, odmik od tal so skušali doseči s poskakovanjem. Izvedba vaje Igra ravnotežja je bila za to skupino otrok prezahtevna, nekateri imajo težave že s samim dotikom drugega otroka.

Opomba:

Pri izvajanju sprostitev dejavnosti nisem bila dosledna pri zahtevah po sezuvanju, udobnih oblačilih, itd. Najpogostejši razlog je bil, da otrok nisem želela motiti, ko so enkrat pričeli sodelovati, nekateri otroci pa so vztrajali, da bodo ostali obuti. Kar se tiče oblačil – otroci prihajajo v vrtec v neprimernih oblačilih in obutvi (oprijete kavbojke, hlače s pasom/naramnicami, najlonkah ipd., zgolj v plenici pa ne morejo biti). 2 ali 3 otroci so se v kasnejših ponovitvah pred pričetkom sezuli že sami brez povabila ob pogledu na moja sezuta stopala.

1.4 TIBETANČKI

Cilji:

- razgibavanje
- sprostitev
- dvig energije

Evalvacija:

S tibetančki smo delali po masažah in začetnih vajah iz jeoge, zato je bilo otrokom dogajanje že bolj domače. Začetni položaj Gora so že poznali, nato smo zgolj dodali sledeče položaje in gibanja. Približno polovica otrok (7) je kazala stalno zanimanje za tovrstno vadbo.

Tibetančke smo izvajali najpogosteje po zajtrku kot uvod v načrtovano dejavnost. Žal nismo imeli na razpolago blazin, zadovoljili smo se z eno večjo. Tudi tu je bilo delo večinoma vezano na enega otroka na enkrat.

Dejavnost je trajala približno 15 minut, ker je niso izvajali vsi hkrati, temveč so se menjavali. Nisem vztrajala pri skupinskem izvajanju, temveč sem dopustila, da so se po želji vključevali. Po večih ponovitvah se je tudi začetna skupina povečala.

Po vadbi so bili otroci sproščeni, kontrolirano energični in pripravljeni na nadaljnje aktivnosti.

1.5. GIBALNE IN RAJALNE IGRE

Cilji:

- razvijanje gibalnih spretnosti
- razvijanje sposobnosti sodelovanja v skupini
- razvijanje pozornosti
- sprostitvev

Gibalne in rajalne igre (Schmidt, G., Gibalne in rajalne igre, 2002):

- Abraham 'ma sedem sinov
- Bela, bela lilija
- Copati
- Črni mož

- Dan, noč
- Električna
- Gnijo jajce
- Igrajo se, igrajo se
- Kdo je to?
- Križ, križ, kralj Matjaž
- Leti, leti
- Letalo, potres, poplava
- Mama, koliko je ura?
- Pantomima
- Ptčki, v gnezda!
- Ringa, ringa raja
- Miška kašico kuhala (ni v knjigi): Miška kašico kuhala (s prstom krožimo po dlani), temu dala, temu dala, temu dala, temu dala (po vrsti skrijemo vsak prst), tega je pa spat poslala in je v luknjico zbežala (otroka požgečkamo).

Evalvacija:

Pri vseh igrah sem navodila razlagala ob sami igri oz. so bila zelo skopa, tako da so se otroci igro naučili ob sami izvedbi. V vseh igrah sem sodelovala tudi sama ali skupaj z vzgojiteljico, ker so otroci potrebovali model za posnemanje oz. sledenje.

Praktično vse igre sem za potrebe 1. jaslične skupine bolj ali manj prilagodila. Pri igri Bela, bela lilija otrok v krogu ni mižal in si je lahko prosto izbral soplesalca, s katerim je nato v krogu zaplesal ob petju: Zdaj se vidi, zdaj se zna, koga _____ rad/a ima (2x).

Bela, bela lilija

Pri igri Električar smo delali na tem, da so otroci res poskakovali eden za drugim po vrsti ter ne vsi hkrati ali mešano. Igra Abraham 'ma sedem sinov je otroke zelo zabavala in so jo sami želeli večkrat ponoviti. Večino časa sem gibe kazala jaz, nato pa sem jih spodbujala, da so tudi sami dajali predloge.

Abraham 'ma sedem sinov

Kdo je to?

Pri igri Kdo je to? ni bilo stroge kompozicije kroga, temveč smo vsi sedeli relativno blizu drug drugega na veliki blazini. Enemu od otrok sem zavezala oči z ruto, nakar sem ga spodbudila, da je s tipom raziskal otroka, ki se je medtem usedel pred njega. Nekateri otroci so imeli težave s tem, da bi bili objekt tipanja in so zgolj opazovali, spet drugi so z veseljem raziskovali in bili tudi uspešni v poimenovanju otipanega otroka. Igra Leti, leti je bila zelo dobrodošla, da smo premostili čas čakanja na kosilo. Otroci so ritmično tolkli s prsti, pri tem pa so razvijali domišljijo in krepili jezikovne izraze.

Leti, leti

Igro Ptički, v gnezda! sem poenostavila tako, da smo imeli skupno gnezdo, veliko blazino, na katero smo se vračali po hrano in k počitku, nato pa spet leteli okrog.

Pri vseh igrah je močna povezava s področjem družba, saj gre za krepitev veščin sporazumevanja, sodelovanja, usklajevanja, upoštevanja drugih ipd., pri čemer se otrok uči biti ne zgolj posameznik temveč del družbe. Skozi celotno vrtčevsko življenje skušamo dati otroku spodbudo za aktivno participiranje, učimo ga veščin komuniciranja ter z zgledom, s pohvalo sodelovalnega in empatičnega vedenja/ravnanja ter s preusmerjanjem družbeno nezažalega vedenja dajemo otroku podlago za življenje v demokratični družbi. Tovrstne igre imajo otroci zelo radi, so kratkočasne, sproščujoče in zabavne.

Povezava z matematiko:

Igra Mama, koliko je ura? ima veliko matematičnih elementov. Otrok spoznava matematične izraze in pojme (naprej, nazaj, veliko, malo, števila), pridobiva občutek za količino in razmerja, razvija in krepi prostorske predstave. Vse to in več skozi sproščeno igro. Namen igre je bil sproščeno spoznavanje s temi elementi, pri čemer sem se posvetila vsakemu otroku tudi individualno in, usmerjala njihovo pozornost na razlike (mišji korak, slonji korak, ...) ter spodbujala njihovo razumevanje prostora (naprej, nazaj, poskok, korak, plazenje, hoja po štirih, ...).

1.6. POTEK PLESNIH ZAPOSILITEV IZ RDEČIH MAP (Gjud, A., Kroflič, B., Vovk Pezdir, A., 1984)

Cilji:

- sodelovanje v skupini
- razvijanje gibalnih sposobnosti
- spodbujanje uporabe vseh čutil (načelo nazornosti)

Zaposlitvi (za otroke od drugega do tretjega leta – malčki) **in evalvacija:**

Joga

1. Polžek:

na prehodu smo na deževen dan našli polžka in ga opazovali pri gibanju. Starejši otroci so ugotovili, da je zelo počasen. Z zanimanjem so opazovali skrivanje rožičkov ter polževo hišico. Polža smo skupaj z nekaj zemlje in trave odnesli v igralnico, kjer ga je manjša skupina z vzgojiteljico opazovala, druga skupina pa se je z mano ob spremljavi kljunaste flavte spoznala s pesmijo Polžek M. Voglar (Voglar, Nograšek, 2004, str. 23). Prva skupina je nato skušala gibalno upodobiti polževo gibanje, medtem ko je druga pristopila k opazovanju polža. Otrokom sem pustila dovolj časa za mirno opazovanje ter usmerjala njihovo pozornost na posamezne značilnosti. Spodbujala sem jih, da verbalno izrazijo svoja občutja in zaznave. Ob koncu se je še prva skupina spoznala s pesmijo Polžek ter pripevala, prva skupina pa je še sama upodobila polževo gibanje. Razdelitev na dve skupini se je izkazala kot nadvse smiselna. Otroci se niso drenjali, hkrati pa ni bilo t. i. mrtvega časa, ko bi morali čakati, saj so bili ves čas vpeti v eno dejavnost.

2. Joga:

Ob tihi klasični glasbi smo se umirili in posedli po tleh. Otrokom sem pokazala različne položaja iz joge ter jih spodbujala k temu, da so se preizkusili. Nekateri so bili zelo radovedni, drugi pa so se umaknili. Z vzgojiteljico sva jim ponudili mirno dejavnost (listanje slikanic in risanje), da niso motili ostalih. Poudarek je bil na umiritvi ter odkrivanju in občutenju lastnega telesa.

1.7. GIBALNA ZGODBA

Cilji:

- usmerjeno gibalno izražanje, sledenje navodilom
- razvijanje gibalnih sposobnosti, spoznavanje različnih gibalnih elementov
- doživljanje zgodbe skozi gibanje telesa, orientacija v prostoru
- jezikovni razvoj
- aktivno učenje
- pozorno poslušanje

Gibalne zgodbe (Schmidt, G., *Gibalne zgodbe, zgodbe za plesno in gibno izražanje*, 2009):

- Zoo
- Žogica

Evalvacija:

Moja vloga je bila, da otrokom na čim bolj zanimiv in čustveno raznolik način prikažem zgodbo, bistvenega pomena pa je bila tudi uporaba metode vodenja. Otroci so večinom sledili mojim predlogom gibanja, po nekajkratnih ponovitvah pa sem gibalno sposobnejše otroke spodbujala tudi k iskanju lastnih gibov. Njihov trud in sodelovanje sem dosledno pohvalila.

Iz knjižne predloge sem izbrala dve gibalni zgodbi, ki sta po vsebini in obsegu najbolj ustrezali skupini. Ocenila sem, da so ostale za to starostno skupino še preveč abstraktne za razumevanje. Dejavnost je potekala v skupini 8 otrok, tako da so imeli vsi dovolj prostora za gibanje. Večina se je takoj vključila v gibanje, medtem ko sta dva otoka nekaj čas le opazovala in se pridružila kasneje (vizualni tip). Otrokom je bila taka gibalna aktivnost zelo všeč in zgodbe smo večkrat ponovili (ne zaporedoma). Tudi njihova sprostitvev energije je bila kontrolirana, a vendar sproščena. Po aktivnosti je bila skupina pozitivno razpoložena.

Sama sem oblikovala krajšo zgodbo: **Na sprehodu**

Legenda:

- z **redečim tiskom** so označena gibalna navodila,
- z **modrim tiskom** so označena glasovna navodila.

(**Stojimo po prostoru.**) Odpravimo se na sprehod (**hodimo po prostoru**), pozdravljamo prijatelje (**mahamo z rokami, kimamo z glavami in govorimo živijo**). Preverimo, ali smo si obuli čevlje, oblekli hlače in majico (**se sklonimo k stopalom, potipamo noge, trebuh in roke**). Začne pihati veter (**vokaliziramo 'ššššš'**). Zanaša nas (**pademo na desno in na levo**), vrtimo se v krogu (**zavrtimo se**) in pademo v lužo (**pokleknemo na tla**), cmok (**rečemo 'cmok'**). Počofotamo (**z dlanjo potolčemo po tleh**), nakar opazimo polža (**s prstom pokažemo na tla**) ter opazujemo njegovo gibanje (**z glavo zanihamo sem in tja**). Počasi se plazimo (**plazimo se**). Mimo priteče kuža (**hitro tečemo po vseh štirih in lajamo**). Kuža skoči v lužo (**skočimo na mestu**), počofotamo (**z dlanjo potolčemo po tleh in rečemo 'čof čof'**). Mokri smo, otresemo roke, noge in rep (**potresemo z nogami, rokami in zadnjico**). Zagledamo ptico na nebu (**pogledamo navzgor in pokažemo z roko**), poletimo visoko in nizko (**z rokami zamahamo stoje in v počepu**), skušamo jo ujeti (**s prsti zgrabimo po zraku**), skačemo visoko in še višje (**poskakujemo**). Zopet pristanemo v luži (**pademo na tla**) in počofotamo (**rečemo 'čof čof'**).

1.8. NARAVOSLOVNA TEMA

Cilji:

- opazovanje naravnih oblik gibanja
- uporaba čutil
- negovanje naravne radovednosti

Evalvacija:

pri izvajanju naravoslovnih dejavnosti sem predvsem spodbujala naravno radovednost otrok, jih usmerjala pri opazovanju ter spodbujala uporabo čutil pri doživljanju narave (sluh, vonj, tip, vid). Poskrbela sem, da so otroci naravo opazovali spoštljivo, previdno in umirjeno. Vsa njihova vprašanja in opažanja so bila dobrodošla.

1. tema: DEŽEVNIK

Na deževen dan sem v igralnico prinesla deževnika. Položila sem ga na mizo, kjer sem mu pripravila tudi nekaj prsti. Otroci so takoj z zanimanjem pristopili. Povedala sem jim, da moramo deževnika opazovati čim bolj tiho, da se ne bo ustrašil, kar so v veliki meri tudi upoštevali. Najprej smo tiho opazovali, nato pa sem jih spodbudila, da so delili svoja opažanja in občutke s skupino. Njihovo pozornost sem usmerila na deževnikovo gibanje. Dopustila sem, da je vsak otrok deževnika tudi nežno potipal. Nato sem jim povedala, da se mora deževnik malo spočiti, in jih povabila, naj se še sami poskusijo gibati tako kot deževnik. Nekateri

so se takoj ulegli na trebuh, medtem ko so se drugi postavili na vse štiri. Spodbudila se jih, naj še enkrat pogledajo, kako je deževnik postavljen, kje (n)ima noge ipd... Pozornost je bila namenjena čim realnejši upodobitvi gibanja.

2. tema: OVCE

Na lep pomladni dan smo se s skupino odpravili na sprehod do bližnje kmetije, kjer smo si ogledali pse, kokoši, ovce in jagenjčke. Podrobneje smo se posvetili prav ovcam, jih opazovali, spremljali njihovo gibanje, opisovali dele telesa ter poslušali njihovo oglašanje. Otroci imajo živali zelo radi in jih z veseljem opazujejo. Neposredno po opazovanju sem jih na travniku blizu kmetije povabila, naj se še sami gibljejo tako kot ovce. Večini je šlo zelo dobro, njihovo pozornost sem usmerila na hitrost gibanja, na položaj rok in nog ter glave. Otroci so se zelo zabavali v naravnem okolju, celotna izkušnja je bila veliko pristnejša in bolj doživeta, kot če bi živali zgolj opazovali na fotografijah.

1.9. PLES S SPODBUDO VONJA IN OKUSA

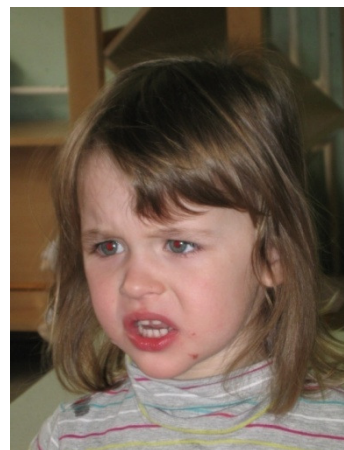
Cilji:

- uporaba čutil
- izražanje občutij s pomočjo plesa/gibanja

Evalvacija:

za ples s spodbudo vonja sem izkoristila dopoldansko sadno malico, ki je bila sestavljena iz različnih vrst sadja: banan, hrušk, pomaranč, kivija in ananasa. Otrokom sem ob rezanju sadja vsakemu ponudila kos, da ga je povohal, nato pa sem ga vprašala, kako se počuti, ko voča izbrano sadje, ali mu je všeč in podobno. Jezikovno izražanje otrok ni bilo posebej bogato (v redu, dobro, rumeno). Povabila sem jih, naj svoja občutja zaplešejo. Večina je naredila samo nekaj gibov, ki so bili različno dolgi, nekateri odsekani, spet drugi povezani, valoviti. Med rezanjem sadja smo nadaljevali pogovor o različnih vrstah sadja in o pomenu sadja za naše zdravje. Dejavnost je bila zanimiva popestritev malice, meni in otrokom je ponudila nov pogled na hrano in na možnosti izražanja občutkov.

Za ples spodbudo okusa sem pripravila vodo s kisom in vodo s sladkorjem. Dejavnost je potekala individualno oz. v skupini do 3, drugi pa so se zaposlili po kotičkih. Otroci so ob pokušanju vode svoje občutje takoj pokazali z izrazom na obrazu, česar nisem poskušala preprečiti. Vsem je bila všeč sladka voda, ob njej so se nasmehnili. Kisla voda večini ni bila všeč in so se skremžili in odmaknili stran, trem pa je bila tudi ta nadvse prijetnega okusa. Neposredno po pokušanju sem jih spodbudila, naj s plesom pokažejo, kako jim je/ni všeč. Nekateri so plesali prav vzneseno, vendar sem jih morala vmes večkrat spodbujati in usmerjati (kako ti je všeč, kako se počutiš ipd.).

1.10. PLES Z ROZETO

Cilji:

- spodbujanje kreativnosti
- razvijanje finomotorike
- prepoznavanje simbolne oblike
- razvijanje gibalnih sposobnosti
- sodelovanje v skupini

Evalvacija:

Sama sem izbrala nekaj primerov rozet in jih ponudila otrokom. Pustila sem jim nekaj trenutkov, da so si jih ogledali, nato pa smo skupaj eno izbrali in se o njej pogovarjali. Spodbujala sem izražanje različnih misli, zamisli, zanimalo me je, kaj vidijo v njej. Njihovo pozornost sem usmerila tudi na kvaliteto in iskala pridevnike ter glagole (hitro, počasi, vrti se, stoji, teče, pada, umakne se, ni več ...). Seveda sem jim morala precej pomagati in jih usmerjati. Opazovali smo obliko, njeno pretočnost, stičnost ... Otrokom sem naročila, naj pobarvanke po želji pobarvajo. Nato smo v majhnih skupinah (po 4) skušali upodobiti gibanje na temo rozete. Vsakega sem povabila, da je oblikoval svoj gib, ostali pa smo mu sledili. Nekateri so zgolj posnemali druge in niso aktivno prispevali lastnih idej, vendar nisem vztrajala. Različne gibe smo pri drugi in tretji ponovitvi poskušali tudi ponavljati, združiti, variirati, ločiti in tako sestaviti koreografijo v skupini 6 otrok. Poudarek je bil tudi na občutku za ritem. Poglavitno pa je bilo, da so se otroci počutili dobro, vse njihove poskuse sem dosledno pohvalila tako z besedo kot z vedenjem. Najbolj sem bila vesela že samega sodelovanja.

Občutek imam, da je bila ta dejavnost za otroke zelo abstraktna in da niso prav dobro razumeli, kaj sem želela od njih. Je bil pa to prav gotovo nov način za spodbujanje komunikacije in razvijanje jezikovnih spretnosti.

1.11. BANS

Cilji:

- zapomnitev besedila
- razvijanje gibalnih spretnosti

Bansi (Voglar, M., Nograšek, M., Majhna sem bila, 2004):

– Dežek, J. Bitenc
 PODROBNEJŠA RAZČLENITEV

TEKST	GIBALNI, PLESNI MOTIV
Zdaj na nasek,	S prstom se dotaknemo nosu.
zdaj na glavo,	Obe dlani položimo na vrh glave.
zdaj na strehe	Z rokami oblikujemo steho na glavi.
in zemljo.	Počepnemo in dlani položimo na tla.
Rajam, plešem kot vrtavka, da nihče ne zna tako.	S široko razprtimi rokami se zavrtimo.
Kdo me zdaj še ne pozna?	S prstom pomigamo levo, desno.
Droben dežek sem z neba.	Roke dvignemo v zrak in jih spuščamo počasi do tal.
(zadnji 2 vrstici ponovimo)	

Razporeditev v prostoru: prosta razporeditev.

– Ribica, J. Bitenc

PODROBNEJŠA RAZČLENITEV

TEKST	GIBALNI, PLESNI MOTIV
Tinček, navihanček,	Nasmejemo se in pomigamo z glavo.
ribico lovi,	Z rokami nakažemo ribiško palico in navijamo trnek.
ribica skrije se,	Pokrijemo si oči.
fantka se boji.	Z rokemi se objamemo čez trup.

Razporeditev v prostoru: prosta razporeditev.

Evalvacija:

Otrokom je petje pesmi s hkratnim gibanjem zelo zabavno. Opazila sem, da otroci hitro povežejo gibe z delom besedila in se ga tako lažje spomnijo. Zanimivo je tudi, da večina najprej ponavlja gibe in šele nato prične tudi pripevati (povezava z vizualnim in avditivnim tipom). Gibi pesem obogatijo, podaljšajo dejavnost in ji dajo dodatno dimenzijo. Sama bom banse vsekakor čim večkrat vključila v vrtčevski vsakdan.

1.12. 5 RITMOV

Cilji:

- sproščanje
- umiritev
- razvijanje gibalnih sposobnosti

Evalvacija:

5 ritmov sem izvajala z metodo vodenja. Pred samim izvajanjem otrokom nisem dajala navodil, temveč sem jim samo povedala, da bomo poslušali glasbo in plesali.

Pri tekočem ritmu je bila pozornost usmerjena k stopalom, s katerimi smo skušali drseti in se vrteti po prostoru. Nikamor se nam ni mudilo, tako da smo že prvič poslušali več skladb enega sklopa. Ob premoru so otroci s pričakovanjem gledali in spraševali, kam je šla glasba.

Pri stakato ritmu so moji gibi postali bolj odsekani, trdi. Središče se je preusmerilo na boke. Sprememba kvalitete gibanja je otroke presenetila in zabavala. Bila sem pozorna na različne prostorske nivoje. Gibali smo se v vse smeri.

Pri kaosu smo ponovno spremenili način gibanja. Skušala sem biti čim bolj mehka. Vključila sem tudi ustrezno mimiko obraza, ki je bila za njih nekaj nenavadnega (delajo usta, oči, nos ...) in se z njo poigravala. Takoj jih je pritegnila. Otroci so se pri tem ritmu zelo zabavali, bil pa je tudi naporen za izvedbo, zato smo poslušali le eno skladbo.

Lirični ritem je bil velika sprostitev po kaosu. Glavno vlogo so imele roke, ki so nas vodile po prostoru. Težili smo k lahkotnosti gibanja, oponašali letenje

ptic ter uživali v svobodi. To svobodo sem želela izkoristiti tudi v obliki kreativnosti gibanja posameznega otroka.

Pri globoki tišini se je naš korak postopno upočasnil, dokler se nismo popolnoma ustavili. Posedli smo se po tleh, nato pa še ulegli. Vzdušje je bilo zelo sproščeno in nikamor nismo hiteli.

Po potrebi sem pri posamezni obliki gibanja vsakemu posebej pokazala, na kaj mora biti pozoren oz. kaj lahko še poskusi in jih spodbujala k izražanju. Otrokom je bila dejavnost zelo všeč, zato smo jo podaljšali s plesom na več skladb. Celotna zaposlitev je trajala več časa, kot sem predvidevala, vendar sem se ravnala po občutjih otrok, ki so se zelo angažirali v dejavnosti. Ob koncu so bili otroci umirjeni in pozitivno naravnani.

1.13. PLES OB KLASIČNI GLASBI

Cilji:

- sproščanje
- umiritev
- razvijanje gibalnih sposobnosti
- spoznavanje s klasično glasbo

Klasična glasba:

- Vivaldi, Poletje
- Beethoven, Za Elizo
- Ravel, Bolero
- Bizet, Karmen (Overtura)
- Mozart, Figarova svatba (Overtura)
- Beethoven, 9. simfonija

Evalvacija:

moje edino navodilo otrokom pri plesu na klasično glasbo je bilo, naj plešejo, kakor jim je všeč, tako kot se dobro počutijo. Večino časa sem plesala z njimi, tako da so otroci z metodo vodenja dobili zgled in podlago za lastno ustvarjalnost. Nekateri otroci so s plesom pričeli nemudoma. Med njimi so bili taki, ki so že od začetka plesale po svoje drugi so se bolj opirali na moje predloge, vendar so prav tako z veseljem sodelovali. Ostali so se priključili šele po daljšem opazovanju, dva od otrok se pri prvem poslušanju sploh nista pridružila, z vsako naslednjo ponovitvijo pa sta plesala malenkost dlje. Bila

sem pozorna, da sem vse pohvalila za individualen prispevek in trud. Tiste, ki so imeli z gibanjem več težav, sem tudi prijela za roko in jih fizično vodila po prostoru ob skrbnem opazovanju njihovega odzivanja. Skušala sem jim pokazati, kako lahko s telesom občutijo in ponazorijo ritem. Velika pozornost je bila posvečena razliki v hitrosti gibanja glede na glasbeno predlogo, če se je hitrost in ritem v njej spreminjal.

Sama glasba je na otroke delovala precej sproščujoče. Eni so plesali relativno malo časa in se nato zaposlili po kotičkih, spet drugi so se glasbi bolj predali.

1.14. PLES OB AFRIŠKI GLASBI

Cilji:

- sprostitev
- gibalno udejstvovanje
- razvijanje občutka za ritem

Evalvacija:

afriška glasba je bila zabavna, ker je bila tako drugačna od glasbe, ki so jo otroci vajeni. Pri plesu sem bila pozorna na otrokov občutek za ritem, spodbujala sem izmišljanje gibov vsakega otroka. Na začetku sem imela vodstveno vlogo sama, v nadaljevanju pa so tudi starejši otroci že dajali gibalne predloge, ki so jim sledili tudi drugi. Za otroke je bilo zelo težko uskladiti ritem svojega gibanja z ritmom afriške glasbe.

Dejavnost se mi zdi odlična prav za razvijanje občutka za ritem. Že pri malčkih je pravi čas, da se prične s tovrstnim delom, saj imajo tako večje možnosti, da usvojijo umetnost gibanja.

Ples na afriško glasbo sem izvajala pred vajami iz metodike plesne vzgoje, zato smo bili prosto porazdeljeni po prostoru, pri čemer je lahko vsak izvajal svojo obliko gibanja. Kljub temu je bila glavna metoda dela metoda vodenja, otroci pa so se posnemali tudi med seboj.

1.15. MALI INSTRUMENTI KOT SPODBUDA ZA PLES

Cilji:

- motivacija za ples
- ritem malih instrumentov nadomešča druge glasbene predloge
- predstavitev zvoka z gibanjem

Mali instrumenti:

- palčke
- ropotuljice iz jogurtovih lončkov in semen
- tamburin

Evalvacija:

otrokom sem najprej predstavila izbrani instrument, tj. palčke/tamburin/ropotuljica in demonstrirala njegovo uporabo. Sedeli smo v krogu in poskrbela sem, da so bili otroci zbrani in umirjeni, kar ni bilo težko, ker so jih instrumenti zelo zanimali. Skupaj smo poslušali, kakšne zvoke lahko izrabimo iz posameznega instrumenta ter kako lahko te zvoke kombiniramo, spreminjamo, preoblikujemo v ritem ipd. (počasi, še počasneje, hitro, hitreje, glasno, tiše, mehko, ostro ...).

Otroci so nato tudi sami zaigrali na instrumente in jih preizkusili, kar je bilo vsem zelo všeč. Nato sem jih povabila k plesu, jaz pa sem jim dajala ritem. Potrebno je bilo veliko vodenja, usmerjanja in predlogov, lastnega krativnega gibanja je bilo le za vzorec. Vsakega otroka sem povabila, da je tudi sam ustvaril ritem za skupino.

Največ navdušenja so otroci pokazali pri delu z ropotuljicami, ki smo jih prdhodno sami izdelali. Izkazalo se je, da je bila tu njihova motivacija in

zanimanje še višje, ker so bili osebno udeleženi v procesu izdelave in so to izkušnjo z uporabo instrumenta še nadgrajevali.

Otrokom so dejavnosti z instrumenti zelo všeč in se radi preizkušajo v igranju na njih, zato je njihova pogosta vključitev v pedagoško delo več kot smiselna in zelo dobrodošla za seznanjanje otrok z instrumenti. To je tudi del glasbenega opismenjevanja.

1.16. REKVIZITI KOT SPODBUDA ZA PLES

Cilji:

- motivacija za ples
- uporaba rekvizita v gibanju
- občutek za ritmičnost

Rekviziti:

- rute
- ročne lutke
- baloni

Evalvacija:

Pri delu z otroki sem ugotovila, da radi uporabljajo rekvizite pri gibanju in da jih le-ti pri tem ne ovirajo, temveč so vir motivacije in navdiha za gibalno izražanje. Opazila sem tudi, da vsak rekvizit spodbuja drugačne oblike gibanja.

Pri rutah so se otroci veliko vrteli, tako v krogu okoli svoje osi kot tudi samo z roko, v kateri so ruto držali, ter jo tako vrtinčili po zraku. Z veseljem so opazovali, kako se oblika rute spreminja in sledi njihovem gibanju. Gibi so bili predvsem zelo povezani in mehki, morda je tako gibanje narekoval tudi sam material, ki so ga otroci občutili v svoji dlani. Vodilno vlogo je imela roka z ruto, sledili pa so ji še ostali deli telesa.

Ročne lutke sem izkoristila tako, da sem z njimi spodbudila ples določenega dela telesa, tj. roke, ki je lutko držala. Otroci so me presenetili, ker so hitro ugotovili, kaj želim od njih, in dejansko izvajali gibe zgolj s to roko. Spodbujala sem jih k raznovrstnim gibom, spreminjanju tempa in kvalitete giba. Za otroke je bila dejavnost zabavna in dokaj enostavna, predvidevam, da zato, ker je v resnici plesala lutka in ne roka.

Tudi uporaba balonov je bila posrečena, vendar je bilo tu gibanje popolnoma drugačno. Veliko je bilo poskakovanja in odsekanih gibov, opazen je bil velik kontrast v primerjavi z drugima uporabljenima rekvizitoma. Bilo je zelo malo povezanosti in mehkobe.

1.17. KOREOGRAFIJA RECITACIJE Z VPRAŠANJI IN POTEKOM PLESNE ZAPOSLOTITVE

Cilji:

- dramatizacija poezije
- jezikovno izražanje
- razvijanje razumevanja pesniškega jezika
- motorični razvoj

Recitacija: Sedem palčkov (Bitenc, J.)

Evalvacija:

plesno dramatizacijo poezije sem delala z otroki iz starejše skupine. Pesem smo najprej večkrat prebrali, da so jo nekateri otroci že skoraj samostojno recitali. Nato sem jih povabila, naj skupaj uprizorijo pesem oz. upodobijo dogajanje v njej.

Otroci v skupini veliko delajo na različnih dramatizacijah in takoj so si razdelili vloge. Pri tem sem jim pustila vso svobodo. Ugotovili so, da potrebujejo 7 palčkov, 3 muce in sonce. Preostali so bili gledalci. Po nekajminutnem pogovoru so začeli s samo izvedbo, medtem ko sem recitala pesem.

Sedem palčkov je prišlo (*sedem otrok je v koloni prikorakalo na prizorišče*) z eno zlato skrinjico (*z rokami nad glavami, nato roke spustijo k tlom in se usedejo*). Ko gre sonce za goro (*fantek z rokami ponazori sončni zahod s krožnim gibom*), palčki skrinjico odpro (*otroci na tleh se razmaknejo*). V skrinjici tri mucke so (*za njihovimi hrbti pokukajo trije otroci*), sladke sanje predejo (*z rokami kažejo predenje*).

Ob koncu sem otrokom zaploskala in jih pohvalila, nato pa smo se usedli v krog ter si še enkrat prebrali pesem. Povprašala sem jih, kaj se v pesmi dogaja ter jim nakazala nekaj vprašanj.

- a) Kdaj palčki pridejo? (So tukaj že pred začetkom pesmi?)
- b) Kje zaide sonce?
- c) Kako mucke spijo?

Naslednjič smo se o pesmi ponovno pogovarjali in ugotovili so, da potrebujejo še nekoga, ki bo predstavljal goro, ter da mucke ne morejo kazati predenja, če spijo. Glede tega, kdaj palčki pridejo na prizorišče, pa si niso bili na jasnem. Vprašala sem jih, če so lahko palčki že tukaj, ko se pesem začne, vendar jim je bilo bolj razumljivo, da palčki pač pridejo.

Delo s starejšo skupino so mi omogočile sodelavke.

1.18. IGRE ZAUPANJA IN SODELOVANJA (po Helen Payne)

Cilji:

- sprejemanje in upoštevanje navodil
- razvijanje zaupanja vase in v druge
- razvijanje gibalnih sposobnosti
- razvijanje empatije
- zaznavanje in interpretacija neverbalne komunikacije
- oblikovanje, spodbujanje in negovanje demokratičnih odnosov v skupini

Igre (Schmidt, G., Igre zaupanja in sodelovanja, 2007):

- ti in jaz
- pretegovanje – dviganje na hrbet
- preskakovanje in plazenje
- vlečenje za roke
- vlečenje za noge

Evalvacija:

pri prvi vaji so ob prigovarjanju sodelovali 4 otroci, tj. 2 para, pri čemer je bilo najtežje tistemu, ki je sedel in drugega ni videl, medtem ko ga je ta držal za roke. Vaja je trajala le kratek čas. Pri drugi vaji je uspela zgolj postavitev, vendar ni bilo nikomur všeč, domnevam, da zato, ker se nista mogla videti.

Plazenje jim je bilo zelo všeč, ko so enkrat ugotovili smisel igre. Preskakovanje je bilo prestopanje, pri čemer so razvijali spretnost premagovanja ovir, hkrati pa so še upoštevali otroka pod seboj in pazili, da ga ne pohodijo.

Vlečenje za roke je bilo tudi zabavno, ene deklice ni bilo prav nič strah, so pa imeli nekateri težave pri zbiranju moči za dejanski premik. Podobno je bilo pri vlečenju za noge. Otroci, ki so ležali na tleh, niso kazali nobenega strahu, vendar so se za ta položaj odločili le trije.

Pri delu nisem uporabila nobene zgodbe, ker je bilo že uvajanje samih položajev in oblik gibanja dovolj zahtevno za otroke in so potrebovali kar nekaj časa, da so jih usvojili. Intenzivneje sem se ukvarjala s tremi pari otrok, ki so izrazili bistveno večje zanimanje in pripravljenost za izvajanje.

Ključni element pri teh vajah je zaupanje, ki pa ga marsikateremu otroku še zelo primanjkuje. Tisti otroci, ki so sodelovali, so bili pri tem zelo uspešni. Po dejavnosti sem imela občutek, da je le-ta vplivala na pozitivno klimo v skupini, zato sem igre sodelovanja in zaupanja večkrat ponovila. Gotovo je zaupanje rezultat procesa in bilo bi napak pričakovati, da bodo vsi otroci enako hitro pristopili k dejavnosti. Je pa to po mojem mnenju zelo dobra vaja za spodbujanje dobrih odnosov v skupini, zato jo je smiselno uvajati že na same začetku, saj damo tako otrokom izvstno popotnico za kakovostno in strpno sobivanje.

1.19. KAKO?

Cilji:

- širjenje slovarja
- razvijanje jezikovnih spretnosti
- izrazno gibanje
- motivacija za dejavnost

Evalvacija:

metodo Kako? sem uporabila pri plesu, tako da sem otrokom povedala, kako naj odplešejo ples. Izbrala sem enostavnejše pridevnike: lepo, grdo, hitro, počasi, zabavno, divje, prijazno, žalostno, zaspano, veselo ..., pri čemer sem navodila pospremila bodisi z mimiko obraza bodisi s kratko demonstracijo giba, vendar le v primeru, če nobeden od otrok ni pokazal nobenega odziva. Uporabila sem tudi nekaj novih besed, o katerih smo se najprej pogovorili, jih ponazorili ter nato prikazali v plesu.

Starejši otroci so dokaj hitro razumeli navodila in jih skušali upoštevati pri plesu, večina pa je sledila njihovemu zgledu.

Metodo Kako? smo uporabili tudi kot način pospravljanja. V začetku je šlo bolj počasi, saj imajo otroci še težave s samostojnim pospravljanjem stvari na svoje mesto ter s koncentracijo. V nadaljevanju se je določanje načina pospravljanja igrač za nekatere izkazalo kot dobrodošla spodbuda. Pozornost so namenili dejanskemu načinu pospravljanja in ne samemu pospravljanju. Med samim izvajanjem sem sodelujoče tudi pohvalila ter skušala tako k sodelovanju privabiti še ostale.

1.20. PLEŠEM!

Cilji:

- razumevanje slikovnih navodil
- prepoznavanje simbolne oblike
- spodbujanje divergentnega mišljenja
- razvijanje gibalnih spretnosti

Evalvacija:

dela z roza karticami delov telesa sem se lotila postopoma. Najprej sem otrokom kartice predstavila in skupaj smo si jih ogledali. Otroke sem spodbudila, da so poimenovali poudarjene dele telesa, jih pokazali na sebi ter na svojem sosеду, lahko pa tudi na meni. To spoznavanje z deli telesa nam je vzelo kar precej časa, ker sem želela, da vsi sodelujejo, dejansko pokažejo pravi del telesa in ga ozavestijo.

V nadaljevanju sem jim dala navodilo, naj pri plesu uporabljajo tisti del telesa, ki je označen na kartici. Sama sem izbrala kartico (začela sem z najlažjimi, noge, glava ..., in prehajala na bolj zahtevne), nakar so si jo vsi podrobno pogledali. Štirje otroci so takoj razumeli nalogo in razbrali

navodilo na podlagi kartice, drugi pa so se jim pridružili. Spodbujala sem jih, naj vsak izbere sebi lasten gib.

Otroci, ki niso sodelovali, so se zaposlili s pregledovanjem kartic. Še naprej sem jih spraševala, kateri so določeni deli telesa in jih spodbujala, naj jih poiščejo na sebi. Njihovo pozornost sem usmerila tudi k opazvanju gibanja ostalih otrok na dani motiv.

Pri četrti ponovitvi si je vsak otrok lahko izbral svojo kartico. Najprej so morali poiskati pravi del telesa, nato pa so skušali individualno uprizoriti svoj gib. To je šlo le trem, ostali pa so se opirali na metodo vodenja. Tako so lahko po želji izbrali svojo kartico, ostalim pa sem kartico še naprej določala sama.

1.21. ČAROBNE KARTE

Cilji:

- sodelovanje v skupini, dogovarjanje
- spodbujanje divergentnega mišljenja, ustvarjalnosti
- krepitev jezikovnega izražanja, sestavljanja zgodb

Evalvacija:

čarobne karte sem uporabila pri igri mojih dveh hčerk. Ponudila sem jim vrsto kart, izmed katerih si je vsaka eno izbrala. Skupaj sta si jih ogledali in prosila sem ju, naj mi povesta, kaj se je na slikah zgodilo.

Izbrali sta karto, na kateri so priprta vrata ter del noge in čevljev, ki nakazuje odhajajočo osebo, ter karto, na kateri po cesti v daljavi teče neka oseba.

Sestavili sta zgodbo, v kateri se je zbudil oče nekega fantka in ugotovil, da se mu zelo mudi v službo, ker ni slišal budilke. Hitro se je oblekel in obul ter stekel čez vrata, pri čemer pa je bil neroden in si je zlomil nogo. Še naprej je tekkel po cesti proti službi, vendar

je zaradi poškodovane noge močno šepal.

Pohvalila sem njuno zgodbo ter ju vprašala, kako bi to zaigrali. Takoj sta bili za uprizoritev predstave. Sami sta si razdelili vloge, ena je bila oče, druga pa fant, ki je očeta zbudil in ga opazoval. Hčerka v vlogi očeta je nadvse doživeto upodobila njegovo šepanje. Pred samo izvedbo sta se obvezno preoblekli vsaka po svoji želji.

1.22. IZ ALBUMA S FOTOGRAFIJAMI

Cilji:

- sodelovanje v skupini
- razumevanje in interpretacija slikovne predloge
- sposobnost neverbalne komunikacije
- spoznavanje likovne umetnosti

Evalvacija:

Za slike iz albuma s fotografijami sem izbrala umetniška dela slovenskih umetnostjo, zato smo si skupaj ogledali album s slikami in se o njih pogovorili. Otroke sem spodbudila, da so si vsako sliko ogledali, nato pa smo skupaj imenovali motive, ki so jih otroci prepoznali na sliki (otroci, ples, pogovor, skodelica, pitje, kapa, knjiga, luč, svinčnik, pisanje, kokoš, roža ...). Povprašala sem jih tudi o tem, katera slika jim je všeč ter kako se ob posamezni sliki počutijo.

Nato sem skupino 4 otrok povabila, naj si eno sliko izberejo, dobro ogledajo in postavijo tako, kot da bi bili sliki, ostali otroci pa bodo fotografi in jih bodo fotografirali. Otrokom je bila všeč slika, na kateri otroci plešejo kolo, saj so jo takoj povezali z našimi rajalnimi plesi. Med seboj so se brez večjih težav prijeli za roke, ker so že prej tudi sami večkrat plesali, medtem ko sva z vzgojiteljico peli. Večji problem je bil statični mir, saj so avtomatično začeli plesati. Ko se je eden ustavil, so ga drugi potegnili naprej. Posredovala sem in jih prosila, naj se ustavijo, da jih bomo lahko slikali. Predvidevam, da niso razumeli, zakaj naj se ustavijo, saj jim pri vsakodnevnem delu nikoli ne rečem, naj se ustavijo pred fotoaparatom, temveč jih spodbujam, da normalno opravljajo svoje dejavnosti.

Lažjo nalogo so imeli otroci, ki so izbrano sliko upodobili individualno in se jim ni bilo treba usklajevati še z drugimi. Tu sem tudi hitreje pridobila njihovo pozornost, res pa je tudi, da so slike, na katerih je samo ena oseba,

že v osnovi veliko manj dinamične in otrok ne spodbujajo k pretirenem gibanju.

Dejavnost je bila zelo zanimiva in zabavna, predvsem pa se mi zdi, da sem z izbiro umetniških del prispevala še dodatno dimenzijo in tako aktivnost še bolj osmislila.

1.23. POKLICI, ORODJA IN PREDMETI

Cilji:

- neverbalna komunikacija
- razvijanje koncentracije
- sodelovanje v skupini (delitev na skupine, vsak ima svojo vlogo)
- jezikovno izražanje (skupina, ki ugiba)

Evalvacija:

poklice sem pri poročilu združila z orodji in predmeti, ker gre v obeh primerih za pantomimo. Posledično je bil zelo podoben sam proces pedagoškega dela in tudi rezultati med seboj ne izstopajo.

Igro pantomime sem organizirala v tednu, ko sem zapirala vrtec, in sem lahko delala z otroki iz vseh starostnih skupin v enoti (1–4,5). Pričakovala sem, da bom dobila večji odziv s strani starejših otrok. Ti so bili ob mojem predlogu takoj navdušeni. Sami so pripravili stole za gledalce in pripravili oder, ki ga je zastirala zavesa. Med seboj so se dogovorili, kdo bo odstiral in zastiral zaveso, nastopajoči pa so se sami javljali iz vrst gledalcev. Prevladovali so starejši otroci, pantomimo sta izvajala le dva mlajša otroka, pri čemer sem ju pred vsemi pohvalila.

Temo izvajanja sem otroku zašepetala na uho in v večini primerov so si sami zamislili izvedbo (frizerka, pevka, čistilka, zdravnik ...; škarje, kladivo, svinčnik, knjiga ...) ter bili zelo iznajdljivi in vsak po svoje kreativni. Tudi skupina, ki je ugibala, je z veseljem sodelovala in nastopajočega nagradila s ploskanjem. Le 2 ali 3 otroci so se zaposlili z drugimi dejavnostmi.

Naslednje dni so otroci že ob prihodu sami postavili stole in oder ter prosili, da se igramo 'predstavo'.

1.24. ISKANJE DRUŽINE

Cilji:

- razvrščanje v skupine
- prepoznavnje simbolne oblike
- upoštevanje navodil
- slušno zaznavanje

Evalvacija:

igro sem priredila tako, da, da sem naredila obeske z dvema motivoma na okroglih kartončkih: medvedke in zajčke. Otroke sem pred igro vpeljala v pogovor o živalih, zapeli smo pesmi Zajček Dolgoušček in Medvedek ni bolan, nato pa sem jim obeske razdelila. Nadeli so si jih okrog vratu, nakar sem jih povabila, naj si jih ogledajo in poimenujejo.

Povabila sem jih, naj si jih ogledajo tudi med seboj, nato pa sem jim naročila, naj poiščejo še druge zajčke oz. medvedke, vendar je ostalo pri ogledovanju v dvojicah. Pri drugi ponovitvi sva si z vzgojiteljico razdelili vloge medvedka in zajčka ter vabili k sebi svojo družino še z likom plišaste igrače. Uspeha je bilo za odtenek več, vendar pa so po večini vsi prihajali k obema in nama kazali svoje obeske. Sodelavke so dale komentar, da bi morala biti podoba živali bolj enostavna za to starostno skupino, vendar se s tem ne strinjam. Izbrala sem stvarno črtno risbo, ki upodablja realno žival. Menim, da ni nobene potrebe, da otroke poučujem nekaj, česar v resnici ni, in da otroci prav dobro razumejo, za katero žival gre.

Pri drugi ponovitvi sem uporabo plišastih živali umaknila, ker se mi je zdelo, da otroke zgolj medejo. Namesto tega sva si v vzgojiteljico še sami obesili vsaka svoj kartonček in klicali vsaka svojo skupino. Tokrat so bili otroci že bolj uspešni. Pri naslednji ponovitvi je bil uspeh še bolj očiten, saj so otroci že poznali koncept igre.

1.25. OBRED, PRAZNOVANJE S PLESOM

Cilji:

- opazovanje in razumevanje naravnega okolja
- ozaveščanje povezanosti z okoljem
- sodelovanje v skupini
- razvijanje motoričnih spretnosti
- razvijanje občutka za ritem

Obred:

- ob prvem snegu
- ob dežju

Evalvacija:

za sestavo obreda sem izkoristila naravne dogodke, tj. sneg in dež. Pri obeh obredih je prevladovala metoda vodenja.

Sneg so otroci sploh prvič videli, zato je bil njegov pomen za njih še toliko večji. Pogovarjali smo se o tem, zakaj sneži oz. od kod pride sneg, kakšen je ipd. Dejavnost smo izvedli na igrišču, ker sem želela, da so s snegom v neposrednem stiku. Tako so ga prijeli, okusili in občutili. Opazovali so, kako se v dlani stopi ter povedali, da jih potem tam zebe, ker je mokro. Večini je

bil zelo všeč, medtem ko se je ena punčka počutila izrazito neprijetno. Vprašala sem jih, če so veseli snega, in ob pritrdilnem odgovoru sem jih povabila, da skupaj zaplešemo po snegu. Zarajali smo, se dvignili k nebu in nazaj k tlom, ob koncu pa smo se vrgli v sneg in pomahali z vsemi štirimi.

Ob deževnem dnevu nismo mogli oditi ven in izkoristila sem priložnost za pogovor o vremenu in predvsem o dežju. Otrokom sem povedala, zakaj je dež pomemben in da mora vsake toliko tudi deževati. Nato sem jih povabila, naj se skupaj z mano zahvalijo dežju, da pada. V krogu smo upodobili padanje kapljic od vrha navzdol, se zavrteli, v nadaljevanju pa so otroci izmenično prihajali v sredino kroga, ostali pa smo izvedli masažo v obliki padajočih kapljic iz vseh strani od glave do stopal. Masažo so otroci že poznali, zato z njo nismo imeli težav.

1.26. POTEK UČENJA PESMICE S KRETANJEM

Cilji:

- neverbalna komunikacija
- razvijanje motoričnih spretnosti
- pomnjenje besedila

Pesmica (<http://www2.arnes.si/~gschmi/kreatnje8.htm>) :

- Z drobnimi koraki
- Zajček dolgoušček

Evalvacija:

za delo z otroki sem izbrala pesmi, za kateri sem ocenila, da vsebujeta najmanj elementov oz. so ti taki, da bodo otrokom čim lažje razumljivi. Vse pripadajoče kretnje smo se učili skupaj z besedilom kot celoto, podobno kot pri bansih, tako da otroci niti niso opazili razlike.

1.27. DREVESA KOT SPODBUDA ZA DOMIŠLJIJSKO ZGODBO IN PLESNO USTVARJANJE

Cilji:

- razvijanje divergentnega mišljenja
- jezikovno izražanje
- razvijanje motoričnih spretnosti

Evalvacija:

To dejavnost sem predstavila hčerkama. Pritegnila sem ju tako, da sem povedala začetek zgodbe in jima pokazala sliko drevesa. Med samim pripovedovanjem sem bila pozorna, da sem postavljala čim manj podvprašanj (ko je zmanjkalo misli), ta pa so bila odprtega tipa.

1. Nekoč, ne dolgo tega, so v daljni deželi rasla čudežna drevesa. Kdo je živel v tej deželi?

Pravljичna bitja, kralji in kraljice. To so bili poniji s kronami na glavi. Tam je bilo tudi veliko Sneguljčic. Hodili so v službo, se igrali, plesali, popili malo čaja in odšli spat. Ura teče nič ne reče. Imeli so se radi in imeli so poroke, kjer so plesali. Kraljična poni je plesala s princem ponijem. Čarobna dežela je poskrbela, da je bilo vse čisto in pospravljeno. Vse se je samo pospravilo. Poniji so posadili čudežna drevesa, ki so zrasla iz čarobnih semen. Semena so imeli poniji doma.

2. Nekega dne je medved v gozdu naletel na drevo, ki ga je ogovorilo.

Medved je šel v gozd nabirat maline. Tudi medved je drevesu rekel dobro jutro. Skupaj sta šla naprej po gozdu in srečala še eno čarobno drevo. Skupaj so odšli naprej in naleteli na psa, ki jim je rekel dobro jutro. Skupaj so odšli naprej in srečali lisico. Potem so skupaj naleteli na Lariso, ki jih je tudi lepo pozdravila. Potem pa so se vsi skupaj napisali v pravljico, ki jo piše mami Larisa.

3. Prišla je pomlad, mogočno drevo pa je bilo še vedno slabe volje.

Zato, ker ni imelo nobenih prijateljev, ti so bili doma ali na sprehodu. Enkrat so tudi drevo vzeli na sprehod, že stokrat. A takrat je drevo imelo noge, zdaj jih pa nima več. Drevo je v resnici umrlo, ker ni nič pilo. So ga zalivali. Ni imelo nobenih prijateljic morskih deklic, da bi ga razveselile.

Hčerki sem po pripovedovanju prosila, naj zgodbo še uprizorita. Vsaka si je izbrala del, ki ji je bil najbolj všeč (svoj prispevek k zgodbi), nato pa sta zamisel ob dogovarjanju združili v predstavo. Pri igri ju je odneslo tudi naprej od same zgodbe, ki sta jo doživljali skozi simbolno igro, in se nista ustavili pri napisanem koncu. Sama sem uživala v njunem ustvarjanju in ju nisem prekinila.

2. DODATNE NALOGE

2.1. OGLED VIDEO POSNETKA NORVEŠKI VRTCI

Vzgojiteljica na posnetku otroke sprašuje, kaj bodo, ko bodo veliki. Otroci dobivajo proste asociacije, vzgojiteljica pa otrok ne prekinja v njihovi pripovedi in razmišljanju, temveč potrpežljivo čaka in dovoljuje otrokovi domišljiji prostor za razcvet. Vzgojiteljica dodatna vprašanja so minimalna, tako da čim manj posega v otrokov individuum.

Otroci v vrtcu so različnih starosti. Oprema v vrtcu je prilagojena velikosti otrok in je iz lesa. Prostori niso strogo ločeni, tako da se lahko vsi otroci prosto gibljejo iz igralnice v igralnico, kjer vzgojiteljice skrbijo za aktivnosti in varnost. Tu lahko potegnemo vzporednico tudi s konceptom Reggio Emilia. Pri nas so otroci vse preveč zaprti v svoje skupine in prostore, ko bi se morali čim več družiti in pridobivati različne izkušnje za življenje. Na ta način je tudi večja izbira dejavnosti, v katero se lahko otrok vključi glede na interes in trenutno razpoloženje. V teoriji naj bi imeli vrtci osrednji prostor, ki je namenjen sodelovanju med skupinami, v praksi pa je tega sodelovanja zelo malo, večkrat pa takega prostora sploh ni na razpolago. Tudi vzgojiteljice niso naklonjene mešanju skupin, ker se čuti vsaka direktno odgovorna le za svojo skupino.

Vzgojiteljice v norveškem vrtcu so ves čas aktivno z otroki, z njimi sproščeno ustvarjajo, se igrajo, pogovarjajo ... V vrtcu poteka aktivno učenje in v okviru tega si otroci vsak petek skupaj z vzgojitelji skuhamo kosilo, druge dni pa malico prinesejo s seboj (možno je pogrevanje). Število igrac je omejeno, kar je pozitivno. Igrace so večinoma nestrukturirane, da lahko kar najbolj spodbujajo otrokovo domišljijo in mu omogočajo, da sam usmerja igro. Poudarek je na skupnem ustvarjanju in medsebojni komunikaciji, na procesu, sodelovanju in doživljanju otrok. Frontalna oblika dela je redko zastopana, v ospredju je individualno delo, delo v majhnih skupinah, pomemben je tako posameznik kot skupina kot celota.

V vrtcu aktivno skrbijo za ohranitev in prenos družbenega spomina. Tako v svoje aktivnosti vključujejo kulturo kraja in spoznavajo njegov razvoj skozi čas. Otroci so vpeti v svoj kraj, se seznanjajo z njim in z njegovo zgodovino s pomočjo izkušenjskega učenja. V ta namen obiščejo mestni muzej, v katerem lahko otroci fizično postavljajo slaničke sušiti na skale, tako kot nekoč žene ribičev. Obiščejo tudi letalsko bazo, kjer si ogledajo notranjost helikopterja ob razlagi in spodbudi pilota. Z rekonstrukcijo helikopterja v vrtcu otroci simbolno podoživljajo te izkušnje ter poglobljajo razumevanje vsakdanjega

življenja. Z opazovanjem dela odraslih se učijo socialnih vlog, ki jih bodo verjetno prevzeli kot odrasli.

2.2. KOMENTAR MISELNEGA VZORCA DANAŠNJEGA TIPJA UČENJA: RSA Animate – Changing Education Paradigms , Sir Ken Robinson

<http://www.youtube.com/watch?v=1St0tJVGCW8>

Avtor prispevka govori o tem, da je današnji tip šole produkt drugačnega časa in da ni primeren za današnje razmere. Današnja šola je rezultat revolucionarne ideje o obveznem brezplačnem osnovnem šolstvu, ki je vsem otrokom ne glede na njihov ekonomski status priznala pravico do izobrazbe. Šolstvo se je od časa industrijske revolucije v marsičem spremenilo, osnovna ideja pa je ostala enaka.

V nadaljevanju robinson predstavlja svoj pogled na t. i. epidemijo motenj pozornosti (ADHD) v ZDA in trdi, da je bila ustvarjena umetno. Podatki namreč kažejo, da je pojavnost ADHD naraščala vzporedno s popularizacijo standardiziranih testov, ki so otroštvo in mladostništvo spremenile v kaos. Za moderno družbo je značila informacijska doba s poplavo informacij. Zaradi hudega pritiska se otroke kaznuje za 'pomankanje koncentracije' in se jih 'zdravi' z različnimi močnimi zdravili. Le-ta zavirajo kreativnost otrok in jih zapirajo navznoter, jih uspavajo, ko bi jih v resnici morali zbuditi.

Robinson je tudi kritičen do šolskega sistema, ki ga primerja tovarniško produkcijo letnikov. Razvrščanje otrok glede na starost je umetno, tega v resničnem življenju ni. Za življenjsko učenje je mnogo boljše skupnost različno starih otrok, ki se med seboj spodbujajo na različne načine. Tudi sama se strinjam in če bi le lahko, svojih hčerk ne bi dala v obstoječe šolsko kolesje.

Zanimivo je, da 98 % predšolski otrok obvlada divergentno mišljenje, ki je pogoj za kreativnost. Ta sposobnost pa upada neposredno z leti šolanja. Avtor predlaga spremenitev obstoječe učne paradigme in obrat stran od standardizacije. Z individualnim ocenjevanjem in ločevanjem ljudi ustvarjamo umetno okolje, ki je posamezniku sovražno. Bistvo pa je v sodelovanju in v oblikovanju demokratičnih podpornih skupnosti, v katerih je tudi učenje najbolj optimalno.

2.3. VIDEO UPOR/RESISTANCE (2011): URŠA RUPNIK

Ples sem doživela kot poslednje bojne krike in brce ujetega človeka v smislu duhovno zatrtega in zlomljenega. Duh se bori, skuša preživeti, vendar ga k tlom vlečejo nevidne verige. Na trenutke izgleda, da se mu bo uspelo osvoboditi in spet poleteti v višave, vendar so spona tam, vedno so tam, zahrbtno čakajo na poslednji plamen upanja in ga zmagoslavno vsrkajo vase. Duh, ki je hrepenel po prostosti in se hranil z bledimi spomini, je kruto izkoriščen in s ponovnim padcem v temačne globine znova razčlovečen. A vendar je letel, letel in letel, in to izkustvo je njegova večna tortura.

2.4. FANTAZIJSKA ZGODBA ZA DREVESA ZA DOMIŠLJIJSKE ZGODBE

Drevesu je zrasla nova veja. Začudeno jo je pogledovalo in se ji čudilo. Kaj vendar počne? Priletele so ptice, posedle po starih trdnih vejah, poraščenih starih borkah in z zanimanjem spraševale, od kje je prišla nova veja. Ta pa se ni menila za začudene poglede, oči je uperjala le navzgor ter vsako noč še malce zrasla. Ostale veje so se odmaknile v stran ter drevesu potožile, da jim krati spanec, saj je veja cele noči prebedela. Ogledovala se je v potoku pod seboj, ki je v mesečini ponujal svoje usluge. Kako dolgo še? Kaj res še ni tam? Nekega dne je bila veja tako utrujena, da se nikakor ni mogla prebuditi. Ostale veje so jo nežno drezale, vendar brez uspeha. Takrat so jo vzele medse in jo skrile v svoje naročje. Negovala so jo kot punčico svojega očesa, dokler si ni opomogla. Veji so zrastle listi, najprej majhni, plašni, nato vedno večji in težki. Veja je postala del drevesa in teža listja jo je nezadržno upogibala. Ko je prišla jesen in je z njo odpadel zadnji vejin list, se je ta tiho zlomila. V mesečini je zaplavala proti luni, kjer jo je čakal dom. Ni se ozrla.

2.5. OGLED PREDSTAVE: GISELLE

<http://www.youtube.com/watch?v=c4mWTB0WS4E&feature=related>

V prvem delu baleta je scenografija za moj okus prebogata, deluje nakopičeno in jemlje pozornost samemu plesu. S tega vidika je drugi del veliko boljši, ker ni motečih faktorjev. Popolnoma sem se osredotočila na ples, ki je po mojem mnenju prišel veliko bolj do izraza, prav tako sama izraznost gibanja in tudi čustva so bila močnejša.

Za mene osebno je bilo preveč zgodbe oz. preveč podrobnosti. Šele v drugem delu sem lahko resnično doživela ples, saj dober izrazni ples pove vse zgolj s kvaliteto in kvantiteto gibanja, gestikulacijo in mimiko obraza in ne potrebuje večjih scenskih prijemov. Ti sicer pripomorejo k veličastnosti predstave,

vendar morajo biti skrbno načrtovani, da predstave ne zasenčijo. So tam zaradi plesa in za ples ter ne obratno.

2.6. DIPLOMSKA NALOGA: Natalija Pek (2011) *Vpliv ustvarjalnega giba na hipoaktivne učence.*

Diplomska naloga opozarja na pomen gibanja za vsesplošen razvoj otroka. Ustvarjalni gib je temelj vseh izkušenj, je osnovni način učenja. Omogoča aktivno, izkušensko učenje, ki je tudi veliko trajnejše. Gibalno-plesna terapija je tudi učinkovita metoda za delo z otroki s posebnimi potrebami.

Avtorica poudarja, da plesno-gibalno izražanje predstavlja sprostitev, povečuje koncentracijo in omogoča medpredmetno oz. medpodročno povezovanje. Uporaba ustvarjalnega giba pri delu z otroki ima tudi velik pozitiven učinek na medsebojno komunikacijo v skupini, spodbuja demokratične odnose in otroke povezuje. Pedagoški delavec mora biti pri tem v vlogi nedirektivnega spodbujevalca oz. animatorja.

Čeprav je bila diploma pisana v okviru študija razrednega pouka, so vsa spoznanja prenosljiva na vrtec. Čeprav se veliko govori o pomenu telesne aktivnosti za otrokov optimalni razvoj, je le-te še vedno premalo, še posebej načrtovane. Potrebno je vpeljevati vedno nove metode dela, jih preizkušati, dopolnjevati in šriti.

2.7. VIDEO DVEH FANTOV V POVEZAVI S KARTICAMI PLEŠEM!

http://www.youtube.com/watch?v=S-qLP8tCIn8&context=C49ec172ADvjVQa1PpcFOFewwJh80bqzhG1w_5C4HuRoC9B54oQrQ=

Ples je zelo energičen, v njem fanta kombinirata gibanje različnih delov telesa: noge, roke, stopala, kolena, komolci, ramena, glava, boki ...

Kartice Plešem! spodbujajo zavedanje posameznih delov telesa in njihovo uporabo v gibanju posamično in v različnih kombinacijah. Ta ples je primer možnih kombinacij delov telesa pri gibanju. Pri plesu resnično lahko sodeluje celotno telo in ne zgolj noge in roke, kar lahko pride do izraza še posebno pri ustvarjalnem gibu.

2.8. ALBUM S SLIKAMI

Jama

Kavčič

Kobilca

Petkovšek

Langus

Tominc

2.9. ZEMLJEVID STOPAL